

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostno pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Zdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Codina. Listnik konsorcijski lista „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24—
za pol leta 12—
za tri mesece 6—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5-20
za pol leta 2-60

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.

Oglasi v tekstu lista do pet vst. K 5— vsaka nadaljna vrsta 2—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inštalni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inštalni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštneuredniški račun št. 841.652.

Momenti iz gigantske, že več tednov trajajoče bitke v Karpatih.

Velikonočna bitka v Karpatih.

DUNAJ, 8. (Cenz.) Vojaški sotrudnik »Tagespost« piše: Rezultat velikonočne bitke v Karpatih je za nas zelo razveseljujoč. Konstatiramo, da Rusi kljub postavitvi vseh razpoložljivih rezerv — vstevši 4 divizije przemisljske oblegovalne armade — niso mogli predrati naše karpatske fronte. Ali se jim po eklatantnih neuspehih zadnjih dni in velikih izgubah na mrtvih, ranjenih in okoli 10.000 ujetih še posreči doseči važnejše uspehe? Mi bi zamogli to vprašanje zanikati. Četudi še ne moremo govoriti o kaki definitivni odločitvi in moramo me vedno pred očmi, da so viražnik nadaljuje s svojimi ofenzivnimi napadi, nas vendar upravičuje zadnja zmaga v velikonočni bitki k najboljšim pričakovanjem. Našim junaškim četam pristojna zahvala domovine; s svojo požrtvovalnostjo so ustavile največji naskok mas, kar jih pozna zgodovina.

V jugovzhodni Galiciji obstreljuje naša artiljerija sovražne postojanke; od zadnjega nočnega napada na naše višine pri Olinji vladna na tej fronti v splošnem mir.

Na Poljskem in v zapadni Galiciji se v zadnjem času ni zgodilo ničesar pomembnega. Vest inozemskih listov, da je bil del przemisljske oblegovalne armade odposlan na fronto ob Dunajcu, po konstatiranjih našega generalnega štaba, glasom katerih se nahaja vsa ta armada že v Karpatih, ne odgovarja dejstvu.

BUDIMPEŠTA, 8. (Cenz.) »A Nap« poroča iz Karpatov: Rusi napenajo vse svoje sile, da bi si priborili nazaj izgubljene postojanke v dolini Laborce in da bi izenačili pritisk. V dolini Ondave se je posrečilo sovražniku zasesti nekaj nepomembnih oporišč. Boji se nadaljujejo. Kaka odločitev se ni nikjer padla. Iz bojev v ponedeljek je bilo pripeljanih v Homono več tisoč ujetnikov, ki odidejo v notranjost dežele.

Novi boji v Bukovini.

BUDIMPEŠTA, 8. (Cenz.) »Az Est« poroča iz Černovic: Danes so Rusi zopet pričeli napadati na vsej črti. Najhujši so bili sovražni napadi pri Bojanu. Tako tu, kakor na več drugih točkah fronte, jih je naša artiljerija zavrnila.

Obstreljevanje Belgrada.

BUDIMPEŠTA, 8. (Cenz.) »Az Est« poroča iz Bukarešte: Po belgrajskih poročilih je napravilo zadnje obstreljevanje Belgrada veliko škodo. Na kneza Mihajla cesto in na Balkansko cesto je padlo več projektilov. Posebno šrapneli so napravili velika poškodovanja. Ena kroglica je padla v kavarno Katerino in je ubila tri kavarniške goste. Obstreljevanje se je vršilo po avstrijskih monitorjih. Ko so ladje izstrelile več krogel, so se odstranile, ne da bi bile zadete od sovražnika.

Vojna Turčije proti tropsorazumu.

CARIGRAD, 8. (Kor.) Glavni stan objavlja sledeči komunikat: Včeraj je skušal del sovražnega brodogoja — potem, ko je oddal kakih 20 streljav proti ladjedelnici Dragodina pri Enosu — v dveh šalupah izkrcati vojaše. Šibke straže naše obrežne posadke so zadoščale, da so pregnale sovražnika. Ko je še z nekoliko strelji obstreljevalo neko hišo, se je sovražno brodogoj umaknilo, ne da bi bilo provzročilo kako škodo.

Z drugih bojišč ni ničesar poročati.

Obrekovanje naše vojske.

DUNAJ, 9. (Kor.) Iz stana vojnih poročevalcev javljajo:

Petrograjska brzogajna agentura objavlja z dne 4. t. m. nastopno poročilo: Štab generalisima sporoča, da so v okolici Zaleszczyczyk Avstriji v noči dne 3. aprila po silnem obstreljevanju s težkimi topovi udri v ruske utrdbe, pri čemer so skoro vsi Rusi poginili. Skoro neposredno na to pa so bili Avstriji pregnani po pro-

tinapadu neke ruske stotnije. Pri tej priliki, je bil osvojen telefonist polka, vojak Aleksij Mohakar. Avstrijski vojak so ga strašno pohabili, odrezavši mu jezik, ker se je branil izdati militarične tajnosti. Generalisim mu je podelil križ reda sv. Jurja, ga povišal, in mu je osebno izrekel svojo zahvalo. Vojak je predložen tudi carju za nadaljno pohvalo.

Vest o pohabljenju ruskega vojaka je samoobsebi umevno izlagana. Je to nesramno obrekovanje v očividni namen, da bi se naše vojskovodstvo, ki enakomerno spoštuje zapovedi mednarodnega prava in človečnosti, diskreditiralo v očeh nevtralnega inozemstva in da bi odvrglo njega pozornost od grozodejstva, ki jih že po svoji navadi zagreša ruska soldateska.

Harmonija med avstrijsko in nemško armado.

DUNAJ, 8. (Kor.) Iz vojne časnikarskega stana se poroča:

Še v nobeni vojni, ki sta jo imeli kdaj dve zvezni državi proti skupnemu sovražniku, se ni pokazala taka harmonija operacij, kakor v sedanji vojni med avstrijsko in nemško armado. Brez oziroma na narodnost se zmeša nemške in avstrijske čete, kakor zahteva pač to vsakokratni vojaški položaj in kot edini vodilni motiv teh operacij služi le en veliki cilj: Porazjenje skupnega nasprotnika.

Absolutna edinstvo v vseh vojaških odredbah pa se ne razteza samo na skupnost operacij, ampak se izraža tudi v tem, kako so se razvile poveljstvene razmere na vzhodnem bojišču in dejstvo, da so izvršile sedaj avstrijske čete pod nemškim, sedaj nemške čete pod avstrijskim poveljstvom zvesto in požrtvovalno svojo dolžnost, je gotovo eden najlepših momentov v tem težkem boju, ki ga morata sedaj vojevati Avstrija in Nemčija. Kako so se poveljstvene razmere tu na vzhodu razvile polagoma, kakor je zahteval vojni položaj, razvidimo najboljšje iz razvoja dogodkov samih.

Začetkom vojne smo imeli na vzhodu pravzaprav dve ločeni bojišči: vzhodno-prusko in južno. V kritje Šlezije so imeli Nemci pripravljeno skupino Woirsch, ki se je se je z avstrijske strani priključila armadni skupini Kummer. Razvoj dogodkov pri Lublinu je zahteval skupni nastop obeh teh armadnih skupin in tako so se koncem avgusta privrati borile nemške čete ramo ob ramu pod avstrijskim poveljstvom z ono priznano bravuro, ki odgovarja tradiciji nemške armade.

Naslednja vojna faza je dovela potem do skupne akcije s Hindenburgom, pri čemer je skupina Woirsch tvorila levo krilo te Hindenburgove armade, ki je bila ojačena s številno avstrijsko konjenico, posebno z izvršnim konjeniškim zborom pod Hauermem.

Ko se je potem umaknil Hindenburg proti severu, je avstrijska konjenica skupno z nemško tako izborna zaprla pot Rusom, da so Rusi kmalu zgubili zvezo z umikajočo se armado. Dočim jih je Hindenburg na severu potisnil ven, je Dankl pritegnil Ruse za sabo. Armada pod Böhm-Ermolijem je postala prava jez v varstvo pruske Šlezije, pri čemer se ji je priključila še nemška Woirschova armadna skupina. Vrhovno poveljstvo je prevzel nemški general Woirsch, ki je bil istočasno podrejen zopet avstrijskemu armadnemu vodstvu.

Naslednje pomešanje nemških in avstrijskih čet se je zgodilo, ko e začel prodirati nadvojvoda Josip Ferdinand. Takrat so se nahajale nemške čete v Rothovi armadni skupini in so požrtvovalno krile njegovo desno krilo.

Ko je potem razvoj vojnih dogodkov zahteval gostejše zasedenje Karpatov, je bila med Boroevičev in Pflanzerjevo armado postavljena nemška južna armada, pod katere poveljstvo so prišle tudi one avstrijske čete, ki so dosedaj varovale to prago, dočim je bila nemška južna armada pod avstrijskim armadnim vodstvom. Vse to dokazuje popolno edinstvo, ki vlada med obema armadama.

Ruske krutosti proti nemškim vojnim ujetnikom in nemškim civilnim osebam.

DUNAJ, 8. (Kor.) Cesarska nemška vlada objavlja avtentičen material o krutostih ruskih čet proti nemškim civilnim osebam in nemškim vojnim ujetnikom. Spomenica, ki pospremlja ta material, se glasi:

Ruske čete so v sedanji vojni zagrešile krutosti, ki so z zapovedmi človečnosti in običaji civiliziranih narodov nezdržljive in ki kažejo njihovo vojevanje kot naravnost barbarstvo. Te grozovitosti so bile naperjene toliko proti mirnemu prebivalstvu po njih zasedenih nemških predelov, kolikor proti nemškim vojakom, ki so jim v poštenem boju stali nasproti in jih je zadel nesreča, da so prišli v njihovo vjetništvo.

V priloženem materialu ne gre morda za posamezne surovosti in nasilstva, marveč so se na tolikih mestih in pri tolikih oddelkih dogajala grozodejstva bestialne naravi, da se vsakako velik del ruske vojske kaže prežet od duha nečloveške krutosti. Iz velikega števila že znanih slučajev se v prilogah navajajo tisti, ki so po uradnih, sosebno zapriseženih zaslišanjih neoporečno ugotovljeni. Te slučaje pa je smatrati le kot izbirke resnično dogodivših se neštevilnih grozodejstev.

Znano je vsemu svetu, da vsled barbaričnega vojevanja Rusov poprej cvetoči deli zhodne Pruske nudijo sedaj sliko brezupnega opustošenja, da so cele vasi požgane in opustošene, da so morali mirni prebivalci, da se rešijo pred ropom in umorstvom, bežati in zapustiti svoje imetje. Uradno je ugotovljeno, da so Rusi pri prvem in drugem vpadu v vzhodno Prusko odtrgali tisoče mož, šensk in otrok, druge tisoče pomorili, razrušili ali vpevali 20.000 poslopij, ter da so samo pri drugem vpadu oropali in opustošili kakih 80.000 stanovanj (priloga 1); tudi zadnje rusko podjetje proti Memelu se označuje kot divji roparski pohod, spremljan po sramotnih činih vseh vrsti (priloga 2.). Kaka nasilstva in krutosti so pretrpeli prebivalci posamezno, o tem nudijo v prilogah izvebovana potrdila zgovorno in strahno izpričevalo.

Na vse načine, ki si jih je možno misliti, so ruske čete imele siromakov in imovnikov kradle, ropale, plenile in obestno razvedale. Odvzemali so živino in zaloge, ne da bi plačali ali izdajali kaka potrdila (priloga 1, 3, 4, 7, 35). Moški in ženske so morali izročiti denarja lakomnim vojakom svoj zadnji groš (priloga 3, 5 in 7). Preiskovali so stanovanja in plenili iz njih, kar je vsakemu padlo v oči, čisto od več oddelkov zaporedoma (priloga 1, 3, 8, 21, 22). Končno so brez smisla in smotra zažigali hiše, gospodarska poslopja in zaloge in jih tako uničili (priloga 1, 4, 9 do 13).

Prebivalstvo, in meji tem tudi ženske in otroke, so pod ničevimi prevezami in brez vsacega vzroka zlostavljali, da so zadoščali željam ruskih vojakov radi nastanjenja in oskrbe (priloga 1—7, 9, 10, 12 do 24, 42, 47, 51). Ta zlostavljanja so bila deloma uprav izbrano kruta; tako so v nekem slučaju možke prebivalce nekakega celega kraja, meji temi tudi uradnega sodnika, bičali, grozeč jim obenem s smrtjo (priloga 24). Na begunce, so kar brez drugega streljali (priloga 5, 15, 16, 21, 25, 26). Pred vsem pa so številne mirne državljane brez vsacega povoda, deloma celo ob strašnem mučenju ali v navzočnosti njih svojcev, pomorili (priloga 4, 8, 11 do 15, 17 do 23, 25 do 41). Mlade ljudi, ki niso nič zakrivali, so le zato, ker so bili vojni obvezanci, postrelili (priloga 10, 18, 20, 31 do 33). Neki transport beguncem so napadli; možke so ločili od žen in jih pomorili brez vsacega postopanja (priloga 37). Nekega višjega gozdarja, ki je spremljal neki transport kazenskih vjetnikov, so ruske čete vjele, odvele pred generala Rennenkampfa in ga — kakor se zdi, na njegov prosluži ukaz, naj se vsi nemški gozdarji pomore — kratkoma ustrelili (priloga 38). Celo pred starčki, ženskami in otroci ni odjenjavalo morilske besnilo ruskih vojakov (priloga 12, 18, 22, 23, 35, 36, 39 do 41). Posebno hud je slučaj umorstva nekakega malega dekleta 2 ali 3 let (priloga 40, 41). Grozovita je ugotovitev, da je ena cela družina postala žrtev morilskega besnila ruskih vojakov; mož je bil z žbeljem pribit k mizi, en otrok k vratom, ženi so bila odrezana prsa in telo prerezano (priloga 41). V nekem drugem slučaju sta bila mož in žena z jezikom pribita k mizi, tako, da sta končala vsled lakote in izgube krvi (priloga 74).

Neštevilni so slednji slučaj bestialnega posiljevanja deklet in žena (priloga 1, 22, 42 do 54). Mnogokrat so bile usmilenja vredne žrtve zlorabljenih od več vojakov zaporedoma, in deloma tudi okužene po spolnih boleznih (priloga 42, 45, 49 do 52, 54); žene v blagoslovljenem stanju so bile čisto žrtve živalskih pohotnežev (priloga 45, 50); celo starkam nad 70 let niso prizanašali (priloga 51, 52). Neko malo deklet osmih let sta dva ruska voja-

ka posilila zaporedoma (priloga 53). Celo častniki so se dali zavesti k takim grozodejstvom (priloga 54).

O grozodejstvih, ki so jih zagrešale ruske čete na nemških vojnih vjetnikih, dajajo pojasnila nadaljnje priloge. V mnogih slučajih so bili vjeti nemški vojsaki oropani, opljuvani ali drugače zlostavljani brez razloga (priloga 55 do 63). Neki ruski častnik je nemškim vojakom, ki niso hoteli izdati svojcev, grozil s smrtjo in je tudi res enega med njimi ustrelil (priloga 64). Ruske čete so zaprle vjetnike v ozke podzemeljske luknje pred svojo artiljerijsko pozicijo z očividnim namenom, da jih nemško streljanje pomori (priloga 66). Kozaki so vjetim nemškim vojakom, mimo jahajoč, odsekali glave, a druge težko poškodovali, ali jih pohabili odrezavši jim ude (priloga 65). Nekega nemškega vjetnika so na krut način privezali na vital, da tam umre od gladi (priloga 67). V skednju so bili trije huzarji obešeni z glavov navzdol in z odrezanimi nosovi in ušesi, tako, da so morali umreti ob strašnih mukah (priloga 66).

Ruske horde se celo niso strašile pohabljanja in morjenja ranjenih nemških vojakov. Tako so ranjenecem odtrgavali obveze, da bi izkrcavali; drugim so izdrti oči, odrezali jezik, ušesa, prste in noge ter jim razbili lobanje (priloga 66 do 79). V mnogih slučajih so grozodejstva zadobila celo značaj peklenškega mučenja. Tako so nekemu lahko ranjenemu, ki je bil z bodalom skozi jezik pribit v drvarnici neke verande, odtrgali meso na podlakih lakta do zapestja in so mu tudi prste prerežali do zapestja (priloga 79). Nekega drugega, ki je imel poškodovano lobanjo, so v nekem hlevu tako privezali skupaj s teletom, da je morala žival ob vsakem gibu z gobcem dotikati se razkrtih možganov (priloga 60).

Najstrašnejše pa je povelje vrhnega ruskega vodstva, ki so je našli pri nekem višjem ruskem častniku, naj pri napadu gonijo pred naskakovalnimi kolonami vse možke prebivalce v starosti 10 let. Ta peklenški ukaz, s katerim je ruski vrhni poveljnik za vse čase postavil svoje ime na sramotni oder, je bil očividno izdan z namenom, da bi nemški vojsaki, odbijajoč ruski napad, postreljali svojece (priloga 81).

Cesarska nemška vlada meni, da mora to barbarstvo, vsak vojni običaj in vsako človečnost zasramujoče postopanje ruskih čet ožigostiti pred vsem svetom in protestuje najstrožje in najslovesneje proti takim nezaljšanim grozodejstvom, kot sramoti 20. stoletja.

Berolin, 25. marca 1915.

Dokazilni material, na katerega se sklicuje spomenica, je v posebni beli knjigi priobčen c. in kr. vladi in se ga more vpoljedati na cesarskem veleposlaništvu, kakor tudi pri cesarskih konsulatih v Pragi, v Brnu, Trstu in Serajevu.

Dunaj, 7. aprila 1915.

ces. nemški veleposlanik.

Pl. Tschirski.

Spor med Japonci in Kitajcem.

TOKIO, 8. (Kor.) Oficijelni listi odločno dementirajo, da bi bila ameriška vlada protestirala proti japonskim zahtevam v Mandžuriji.

Eno japonskih brodovij je bilo poslano v Šangaj, da šteti Japonce pred izgreidi in pogromi kitajske sordce.

Japonski poslanik v Pekingu zahteva od kitajske vlade energičnih odredb proti bojkotiranju japonskega blaga, ki se posebno izvaja v Pekingu, Santungu, v Mandžuriji in v področju Yangtse.

Otvoritev deželnega zbora Alzaško-Lotarinskega.

STRASSBURG, 8. (Kor.) V namestništvu palači se je vršila danes otvoritev alzaško-lotarinskega deželnega zbora, h kateremu so prišli poslanci — tudi oni z bojišč — skoro polnoštevilno.

Namestnik pl. Dalwitz je imel nagovor, v katerem je rekel: Drugače, nego se je moglo predvidjati po človeškem preudarku se vrši toletna otvoritev deželnega zbora. Svetovni pretresljivi dogodki, sredi katerega stojimo, silni boji, vsiljeni naši nemški domovini vzlic nje prizadevanjem za ohranitev miru, ki jih je doslej slavno prestala, so našli neposrednega odmeva tudi v naši deželi. Hrabrosti naših čet se le sicer posrečilo, da so takoj začetkom vojne uprizarjeni sunek sovražnikov zavrnili z energičnimi udarci. Pač moremo z zadoščanjem pozdravljati dejstvo, da so domača tla naše dežele —

razun malih pasov — osvojenjena od sovražnika. Ali železni čas tudi pri nas ni šel mimo, ne da bi bil ostavil v deželi občutnih posledic. Vlada in ljudski zastop se danes združujeta v želji, da se skupno posvetujeta o sredstvih in poteh, kako naj se z državniimi silami — ki niso le neposredno posvečene najvažnejši nalogi, vojni službi — ozdravijo rane vojne.

Na to je namestnik opozarjal, da bo razprava proračuna za prihodnje računsko leto glavna naloga zbornic za predstoječe zasedanje, in je proglasil potem deželni zbor odprt.

Begunci iz Belgije na Francoskem.

PARIZ, 8. (Kor.) »Temps« javlja, da so v zadnjih tednih belgijske ladje tisoče beguncem iz Belgije pripeljale na južno Francosko. Skupno število v Franciji nahajajočih se belgijskih beguncem se ceni na 300.000.

Ne reča na morju.

ROTTERDAM, 8. (Kor.) Novi parnik »Tijsondari« holandske družbe paketnih ladij, je trčil skupaj z nekim parnikom vlačilcem. Poslednji se je potopil. Pet potnikov je utonilo.

Dodatek k margarinu.

DUNAJ, 9. (Kor.) »Wiener Zeitung« objavlja naredbo ministrstva za notranje stvari, pravosodje, trgovino in poljedelstvo od 6. aprila, tičečo se dodatkov k margarinu.

Kredit za nakupovanje ladijskih tovorov

PARIZ, 8. (Kor.) Kakor javlja »Temps«, so ministri za mornarico, zunanjih stvari in finance izdelali zakonski načrt, ki se tiče dovoljenja izrednega kredita za plačevanje novih ladijskih tovorov, katerih nakup se pokaže potreben. Načrt ima posebno pred oči slučaj z »Dacio«, ki je bila z bombaževino namenjena iz severne Amerike v Nemčijo, a so jo francoske vojne ladje privedle v neko francosko pristanišče.

Letina pšenice in rži v Zjedinenih državah.

WASHINGTON, 7. (Kor.) Poročilo pisarne za poljedelstvo ceni povprečno stanje zimske pšenice na 88,8% in rži na 89,5%, a pridelek zimske pšenice na 656 in rži na 46 milijonov bušelnov.

Avstrijska razredna loterija.

DUNAJ, 8. (Kor.) Dobitek 20.000 kron je zadel št. 24.794, po 10.000 K pa št. 68.634 in 148.981.

Ustajenje I

Pod naslovom »Ustajenje« je priobčil državni poslanec dr. Kramář v »Narodnih listih« zakasleno došel velikonočni članek, razpravljač o posledicah sedanje vojne na različnih poljih.

Zlasti pričakuje izprememb v gospodarskem življenju narodov, potem v boju proti alkoholu, ki se je že sedaj odločno začel v Rusiji, na Francoskem, na Angleskem in v Nemčiji. Dr. Kramář se nadeja, da mali narodi, ki so že sedaj med vojno narasti v vrednosti, pridejo v bodoče še bolj do veljave. Svetovna vojna postane gotovo mejnik novega časa, ki bodo v njem sosebno tisti mali narodi, ki so slučajno raztrženi na mejah med velikimi državami in ti narodi bodo prej ali slej igrali vse drugačno ulogo, nego so jo doslej. »Da bi le krvavi krst« — pravi dr. Kramář —, »ki ga je prejel naš narod, ne ostal brez učinka na naše notranje življenje. Da bi le ne zaostajali v tem preporodu Evrope! Tudi mi moramo postati drugačni in boljši. Najti moramo notranjo enotnost vsega naroda za skupno postopanje, naj gre že za zaščito narodnega življenja, ali pa za njega nemoteni razvoj! Imeti moramo poguma, da svoje javno življenje politično in gospodarsko izčistimo od vsega, kar se je pokazalo slabotno in gnilo, in položiti moramo vodstvo narodne stvari v roke tistim, ki so prestali težko preizkušnjo in ki bodo, vsak na svojem mestu, mogli izpolnjevati svojo dolžnost napram narodu in češki javnosti! Povzdigniti se moramo nad strankarske interese in iskati najboljših ljudi za veliko novo delo v narodu, pa naj tudi pri tem ostajamo zvesti ciljem in stremeljenjem, katerim smo se obvezali v strankinih programih. In čim resneje in stvarneje bomo umevali svojo dolžnost napram svojem narodu, tem bolje bomo izpoznavali, kako blizu so si programi posameznih čeških strank. In da iz tega izpoznavanja napravimo odločilni korak do enostavnosti strankarskih razmer na češkem, to bo prva posledica našega moralnega vstajenja. Potem se nam tudi ne bo treba bati radi bodočnosti, pa naj nam tudi prinese novih izkušenj in trpljenja!

Tako dr. Kramář svojemu češkemu narodu. To je klic, ki mora iti do srca, ako je v njih poštenja do — lastnega naroda. Ne moremo drugače, nego da z besedo dra. Kramář zaključimo slovenskim rojakom na desni in levi: Razmisljajte, ali ni tudi slovensko javno življenje potrebno političnega in gospodarskega očistitve? Ali ni tudi pri nas potreba, da postanemo drugačni in boljši? Ali ni tudi nam življenska potreba, da položimo vodstvo narodne stvari v roke ljudi, ki nam nudijo jamstvo da bodo z abnegacijo znali izpolnjevati dolžnosti napram narodu in slovenski javnosti? Ali ni tudi pri nas možno, kar smatra dr. Kramář kot najvišjo rodoljubno dolžnost v teh usodnih časih: da pri vsej zvestobi svojim programom in svojim strankarskim stremljenjem pridemo do izpoznavanja, da programi slovenskih strank vendar niso toliko oddaljeni drug od drugega, da bi morali stati nam kot visoke skale tudi tedaj, ko potreba in korist vseh in razmere časa zahtevajo skupno delo!

Dr. Kramář dopušča možnost, da pridejo za naš narod nove izkušnje! Pripravi se tudi mi na to možnost in ne pozabljamo, da le po organizaciji in koncentraciji narodnih sil moremo biti zadostno oboroženi za vse slučaje!

Otrok in vojna.

Nam otrokom, ki smo zrastle v velikem mestu, je bil velik praznik vsak četrti dopoldne, ko se po široki ulici vračali vojaki z vežbanja. Stopali so po taktu veselo korakajoče, ki je radostno povspesoval bitje naših razburjenih mladih src. Veliki vojaški boben je vozil majhen konjiček, ki je bil predmet naše največje pozornosti in ljubezni. Ko smo se šli konje, je bila največja čast in tudi največja kariera za vsakega, če je bil vojaški konjiček, ki vleče boben. In tudi se v poznejših letih, ko smo že odrasli otrokmi igrati, nas je prevzemala neka posebna nežnost, kadar smo se spomnili malega, potrpežljivega ponija.

Ziveli smo v mestu z vojaško posadko in vendar je vsak vojak na ulici vzbujal našo pozornost. Danes prihaja vsaka vas v stike z vojaštvom in današnji kmetski otroci vedo več o vojaki, kot smo pa pred leti vedeli mi v mestu. In če so vse nitke njihovih sanj zvezane z vojaštvom, je to le zato, ker resničnost sama podpira njih domišljijo in jo bogato oživlja.

Naša vas leži uro hoda od mesta, a vkljub temu so vaški otroci malo vedeli o mestu in o življenju v mestu. Samo včasih ob sobotah so jih matere jemale s seboj na trg in tako so poznali v mestu le one ulice, po katerih so hodili in potem široke trge. O mestu so vedeli malo, zelo malo. Toda navadili so se srečnega občutka, da morejo hoditi v praznični obleki, navadili so se tega prazničnega občutka, ki jim ni dal notri v gostih gruclah ljudstva, da bi pozabili sami sebe, in vračali so se, kakor običajno, iz mesta ter nosili s seboj zopet nekaj preprostitih dojmov. Če so ugledali vojaka, so se gotovo ozirali za njim. Vojna pa jim ni dala več dojmov, več poznavanja vojaškega življenja, nego vse mesto.

In pri tem jim ni niti treba utrudljive hoje v mesto. Prilici dopoldne iz šole in glej, v dolgih vrstah prihajajo vojaki iz mesta na vežbo. Koraki njihovih vojaških čevljev preglasačo lačne želoččke. Otroci ne razmišljajo dosti, temveč derajo s knjigami pod pazduho za njimi in postavljajo se okoli njih v majhnih gruclah. In poleg tega se ob tej priliki uče — nemški. Ko bi jim v šoli obljubljali nebeško kraljestvo za nemški prevod besede »kruh«, vam ga ne povedo. Toda »hap-tah-te«, rečešav« in druga vojaška povelja znajo vsa in jih tudi dobro razumejo.

Oci jim žare, lica gore. Daleč tja za vas spremljajo vojake. In ti so tuji vojaki, nepoznani. Jeseni so odšli odtod znani vojaki, njihovi očeti, strici in bratje. Smeli so si natikati njihove čepice na glavo in smeli so si celo pripasati njihove bajonete. Prej so se motali po njihovih sanjalah vse drugi junaki, roparji, vitezi in indijaški poglavarji, tedaj pa so posadili na najvišje mesto v svojih sanjalah svoje lastne očete in brate. Oni, ki ni imel očeta vojaka, se jim je zdel vreden obžalovanja. In čem bolj so jokale matere in vile roke, tembolj so se jim vile njihove sanje okoli njihovih očetov. In s kakim veseljem so potem prinašali zelenje in cvetje na vozove, na katerih so se vojaki odpeljali iz vasi. S kakim ponosom so pojaki gledali za njimi.

Tudi njihov okus je v znamenju vojne. Kot posledice žepnih eksekucij leže v mojem učiteljskem predalu: izstreljeni patroni, slike vojakov, izrezki ilustriranih časopisnih prilog. Pri vojakih na slikah so beležke, kakor n. pr.: »To je Francelj« itd. Otroška domišljija vidi povsod znana lica in za to, da je na slikah njihov oče ali brat, bi stivali brez obotavljanja svojo glavo.

Otroci imajo tudi zveze s strelskimi kopki. Dogaja se, da pride učenček v šolo in nima peresnika. Joka se in se opravičuje:

— Pisal sem včeraj očetu, pa sem pozabil peresnik na mizi.

Piščejo očetom dopisnice. Misli si je treba, kako sede naslonjeni na rožnobarvno dopisnico ter s trudom in težavo rišejo po njej okorne črke. Dogaja se tudi, da napravijo »packo« in potem z jezikom polijejo tak črni pečat. Toda to, kar bi bilo greh v zvezku, je očetu v strelskem zakupu ljubo kot spomin na ljubežjo otroka doma.

Ko opoldne prihajajo iz šole, srečavajo pismonošo. Drugače prihaja k njim samo parkrat v letu.

— Kdo se je pa vendar spomnil nas? — sta vselej povpraševala oče ali mati in sta začudeno obračala pismo v roki. Toda danes pa mati nič ne vprašuje, kdo se je spomnil, saj dobro ve, da se je spomnil oni, na katerega misli ona vsako sekundo. Željno sega po dopisnici in hitro prebira vrstice z očmi.

Otroci vedo, kako veselje napravi doma taka dopisnica. Sami povprašujejo pismonošo, ali ni nič prišlo zanje. Pismonoša jim daje rožnobarvne dopisnice, barve nežnosti in ljubezni. Na takih rožnobarvnih dopisnicah čestokrat sporoča mož, da je ranjen. Otroci večkrat citajo materi te ljube rožnobarvne dopisnice, toda glas, s katerim citajo »ranjen sem«, je tako nedolžen in tako brezskrben, kakor tedaj, ko citajo v berilu, da je konj največja štirinogata žival. Mati zaječe, oni pa so popolnoma mirni. Če pa zaječe, žnjo vred, jokajo le zato, ker jim je neprijetno in težko, ker joka mati. Pri tem pa ne mislijo na svojega očeta kot trpina, daleč od doma in domače ljubavi, temveč kot velikega junaka, obsejanega s sijajem vojne slave.

Kako življenje se zgradi na tem temelju sanj in sijaja?

A. T. v »Pravu Lidu«.

Razne politične vesti.

Zoltan Desy v ruskem ujetništvu. Iz Budimpešte se poroča: Bivši državni tajnik, Zoltan Desy, ki je šel prostovoljno na vojsko in je služil kot nadporočnik, je bil — kakor se ravno kar poroča uradno — tekmo zadnjih karpatskih bojev ujet od Rusov. Desy je bil tekom koalicijske ere državni tajnik v finančnem ministru. Svoj čas se je mnogo govorilo o njem, ko je imenoval bivšega ministrskega predsednika dr. Lukacsa na nekem javnem zborovanju »največjega panamiste v Evropi«. Kakor znano, je vložil Lukacs tožbo. Ko pa je bil Desy oproščen, je podal cesarju svojo demisijo. Desy je sedaj v 55. letu svoje starosti.

Država in državna misel. »Bohemia« od 4. aprila prinaša uvodnik, ki ga je napisal posl. dr. Lodgman. Tam beremo: »Kot najtrdnjša opora držav se je v sedanjih vojni izkazala kreпка državna misel, ki preveva mišljenje in delovanje vsakega državljanca. Ta misel se je pojavila v največji čistosti v Nemčiji, pa tudi na Francoskem in v Srbiji. Ravno zadnja država nam kaže, kaj pomenja državna misel za državo in kako zelo usposablja ista tudi slabotne politične tvorbe do najvišje moči. Podlaga vsakega političnega delovanja je za vsako državo njena organizacija; pogoj za to pa je, da se volja posameznika podvrže volji skupnosti. Varanje javnega mnenja, — katero nekateri tako zelo ljubijo, — o razmerah v vojskojnih se državah, ne pomaga nikomur preko tega dejstva; na drugi strani pa zopet ni treba, da ima državna misel povsod iste motive, ampak nanjo vplivajo različni mnenja, kakor je že s'anje kulture višje ali nižje. Nedvomno je, da stojimo v taki dobi državne misli, ko se strinjata pojma država in ljudstvo; seveda je treba priznati, da domačesa n. pr. v Rusiji državno misel še vedno »carjeva volja«, ki ima in bo v dohodnem času tudi še vedno imela moč, da spaja ljudske mase v enoto. A tudi v tej silni vladavini se že kaže stremljenje po uveljavljanju ljudskih (narodnih) pravic, — zato pa še ni treba prerokovati konca Rusije. Če se Rusiji posreči, da svoje ustavnopravne razmere zložno obstoječemu napredku prilagodi, da svoje posamezne narode zainteresira na obstoj države, potem postane Rusija vzgled za nove državne tvorbe v Evropi, ki ga drugod niso dosegli. Tudi to spoznanje naj bo plod sedanje vojne«.

Ruska alkoholna prepoved. »Vossische Zeitung« poroča iz Milana: Kakor javlja »Secolo«, posegajo ljubitelji žganja na Ruskem vsled alkoholne prepovedi sedaj po surrogatih alkohola. Poraba »Kolinke vode« je močno poskočila. Reže se za dovoljujejo z denaturiranim špiritom. Vsled zavzivanja teh in drugih surrogatov je zaznamovati že mnogo slučajev raznih boleznih. Da prepreči, da bi žganjepevci potolažili svoje grlo in dušo po lekarnah, je petrogradski mestni prefekt odredil, da je prodaja zdravil, ki vsebujejo več kakor 30 gramov alkohola, brez recepta prepovedana.

Obisk avstrijskih vseučilišč. Pred kratkim je izdalo naučno ministrstvo poročilo o obisku avstrijskih vseučilišč po stanju 31. decembra leta 1914. Podatki se tičejo samo vseučilišč na Dunaju, v Gradcu, Inomostu in Pragi (nemško in češko), do čim na vseučiliščih v Lvovem, Krakovu in Černovicah v zimskem tečaju ni bilo predavanj. Na dunajskem vseučilišču je bilo vpisanih 5724 dijakov: 300 na bogoslovni, 2563 rednih, 98 izrednih in 4 hospitirajoči, vseh skupaj 2665 na pravoslovni; 1038 rednih dijakov, 239 rednih dijakin, 13 izrednih dijakin in 2 hospitantin, vseh skupaj 1341 na medicinski; 693 rednih dijakov in 329 rednih dijakin, 261 izrednih dijakov in 126 izrednih dijakin, skupaj 1408 na modroslovni fakulteti. — Na graškem vseučilišču je bilo vpisanih 1182 slušateljev: 106 na bogoslovni, 517 na juridični, 280 medicinski in 279 na modroslovni fakulteti. — V Inomostu je bilo vpisanih 837: teologov 307, juristov 189, medicincev 155 in filozofov 186. — Na praški nemški univerzi je bilo vpisanih bogoslovcev 76, juristov 575, medicincev 821 in 241 filozofov; skupaj 1173. — Na praški češki univerzi je bilo vpisanih 2987 slušateljev: 158 teologov, 1331 juristov, 621 medicincev in 877 filozofov. — Na vseh petih univerzah so bili vpisani 11.903 slušatelji: 957 teologov, 5277 juristov, 2678 medicincev in 2991 filozofov.

Sleparije vojnih dobaviteljev. »Neues Wiener Journal« prinaša: Uradno se javlja: Pri divizijskem domobranskem sodišču na Dunaju je uvedeno kazensko postopanje proti nekaterim vojnim dobaviteljem, ki so prodali vojni upravi neporabno blago. V merodajnih krogih so odločili, da se mora proti takim elementom postopati z najstrožjimi razpoložljivimi sredstvi, ker so v sedanjih izjemnih razmerah našli samo priliko, da sramotno izkoriščajo državo in bogate, žrtvujoč brezskrbno življenje in zdravje vojaštva raznim nevarnostim, ne oziraje se pri tem na nedogledne posledice svojih sleparij za državo. Preiskava proti imenovanim dobaviteljem se vrši radi zločina proti armadi po paragrafu 327, ki določa za gotove slučaje kazni smrti na vešalih, za druge zopet 10 do 20letno težko ječo. Isti list javlja, da so zaprli v Budjejevicah trgovca z moko Karla Stöhrja, ki ga toži zagrebški trgovec Kaeuser za 70.000 kron, ki mu jih je dal za nakup moke, a pozneje ni videl ne moke ne denarja. Smatra se, da je izvršil Stöhr še več drugih sličnih sleparij. Zaprli so tudi njegovo ženo in sodruge. V Budimpešti so zaprli lastnika petrolejskih vrelcev Marka Feuersteina, ki je dobil dvakrat izplačano vsoto za dobavo konj. Feuerstein je pobegnil na Dunaj iz Drobobitza v trenutku, ko so prihajali Rusi in se je nastanil v nekem dunajskem hotelu. Predložil je erarju račun v znesku 13.000 kron za rekvirirane konje. Vsota mu je bila izplačana. Slepar je odšel nato v Budimpešto, kjer je zopet predložil isti račun in je bil istotako izplačan. Slepariji so prišli na sled pri reviziji računov. V Debrecinu so zaprli trgovca Leona Kriegshaberja, Samuela Oxhorna in Henrika Tauba in sicer radi sleparij pri dobavljanju čevljev. Poslednja dva sta bila izpuščena proti položajni. Na glavni skupščini dobaviteljev v Budimpešti je bilo konstatirano, da rabi deset dobaviteljev kruha za vojaške bolnišnice, ki dobivajo samo v to svrhu moko od magistrata, blago za svoje lastne in druge namene.

Država in državna misel. »Bohemia« od 4. aprila prinaša uvodnik, ki ga je napisal posl. dr. Lodgman. Tam beremo: »Kot najtrdnjša opora držav se je v sedanjih vojni izkazala kreпка državna misel, ki preveva mišljenje in delovanje vsakega državljanca. Ta misel se je pojavila v največji čistosti v Nemčiji, pa tudi na Francoskem in v Srbiji. Ravno zadnja država nam kaže, kaj pomenja državna misel za državo in kako zelo usposablja ista tudi slabotne politične tvorbe do najvišje moči. Podlaga vsakega političnega delovanja je za vsako državo njena organizacija; pogoj za to pa je, da se volja posameznika podvrže volji skupnosti. Varanje javnega mnenja, — katero nekateri tako zelo ljubijo, — o razmerah v vojskojnih se državah, ne pomaga nikomur preko tega dejstva; na drugi strani pa zopet ni treba, da ima državna misel povsod iste motive, ampak nanjo vplivajo različni mnenja, kakor je že s'anje kulture višje ali nižje. Nedvomno je, da stojimo v taki dobi državne misli, ko se strinjata pojma država in ljudstvo; seveda je treba priznati, da domačesa n. pr. v Rusiji državno misel še vedno »carjeva volja«, ki ima in bo v dohodnem času tudi še vedno imela moč, da spaja ljudske mase v enoto. A tudi v tej silni vladavini se že kaže stremljenje po uveljavljanju ljudskih (narodnih) pravic, — zato pa še ni treba prerokovati konca Rusije. Če se Rusiji posreči, da svoje ustavnopravne razmere zložno obstoječemu napredku prilagodi, da svoje posamezne narode zainteresira na obstoj države, potem postane Rusija vzgled za nove državne tvorbe v Evropi, ki ga drugod niso dosegli. Tudi to spoznanje naj bo plod sedanje vojne«.

Cigaver si, tistega kruh jej! Kakor poroča »Berliner Tageblatt«, je na Turinškem v Nemčiji mesteca Ruhla, ki ne ve pravzaprav, cigave je. Pripada namreč dvema gospodarjem. Polovica ga pripada kneževini šaško-kobursko-gotski, a druga polovica pa velikemu vojvodstvu šaško-weimarskemu. Ko se je uvel elnotni »vojni kruh«, so se začele v mestu težave. Začelo se je misliti na to, da bi se v vsem mestecu uvedel enotni kruh, toda stvar z ozirom na dvojno »državno« pripadnost veleznogih gospodov mešanov stvar ni šla tak gladko, kakor je bilo želeli. Posvetovali so se sem in posevtovali tja in končno so sklenili, naj se stvar uredi po državni pripadnosti. Tako ima in je sedaj polovica prebivalcev gotajski vojni kruh, druga, weimarska polovica mesteca, pa sme kupovati in jesti edino le weimarski vojni kruh.

Česa vsega žele ljudje. Nemškemu državnemu zboru prihajajo neštivilne vloge,

s katerimi se obračajo pozamezniki, društva in občine na zakonodajalce z raznimi predlogi! Večina teh predlogov je gospodarske naravi. Zahteva se žnjimi večinoma razširjenje raznih panog vojne oskrbe. Tako zahtevajo nekateri maksimalne cene ne samo za živila, temveč tudi za vse drugo blago. Poleg tega pa še potem cela vrsta najraznovrstnejših, marsikaterikrat zelo čudnih zahtev. Tako predlagajo poljedelci v Rakumaru, da bi se vsakemu Nemcu priznalo pravo, da sme pridržati potepuhe in jih prisiliti k poljskemu delu. Neki Frankfurtčan predlaga pobiranje dvojnega vojnega davka. Neki hanoveranski tovarnar predlaga izdajanje vojnih poštinih znamk. Nekaj Berlinčanov zahteva, naj bi se določila veljavnost hipotek za čas po končani vojni. Zahteva se tudi pogostoma prepoved vseh alkoholnih pijač. Neki draždanski upokojen major zahteva, naj bi se uvedlo stalno letno »darovanje darov« za udeležnike v vojni. Neki Eckstein priporoča državnemu zboru, naj določi rajši soboto namesto nedelje kot dan odpocitka. Druga vloga zahteva, naj bi bilo vojnim ujetnikom dovoljeno črtati časopise. Neki Bremenčan bi hotel imeti, da se takoj sklene mir z Angleško in Francosko. Neki drug bi se zadovoljil s premirjem. Več letnikov ponuja nova letala, neki inženir tudi letče torpede. Drug predlog gre za tem, da bi se s prostovoljnimi prispevki zgradila nova vojna ladja »Emden«. Tudi z bojišča prihajajo predlogi državnemu zboru. Tako zahteva neki podčastnik, naj bi se uvedle znamke za vojno pošto. Končno je prišel tudi pozdrav iz kolonij, v katerem poglavarji kolonije Togo izražajo razne želje krajevne značaja.

Domače vesti.

Brzjavke na Rusko. Za brzjavke na Rusko, ki gredo čez Ogrsko in Romunsko, je poleg temeljne pristojbine plačati zopet 38 vinarjev od besede.

V Przemyslu vjeti generali. Z Dunaja poročajo: Po uradnem ruskem poročilu so bili v Przemyslu vjeti ti-le avstro-ogrski generali: general pehote Herman pl. Kusmanek, poveljnik trdnjave fml. Arpa pl. Tamassy, poveljnik 23. honvedske divizije, fml. Karel Weitzendorfer, fml. Viljem Nickel

in generalni majorji Friderik Kleiber, Alfred Weber, Rudolf Seide, Artur Kalusker in Jur Komma.

Przemyslski ujetniki. Osrednji izkazni urad poroča, da se je obrnil na ruski »Rdeči križ« s prošnjo, da naj bi se čim prej doposlali seznanji v Przemyslu ujetih naših vojakov. Na to je dospel iz Petrograda naslednji brzjavni odgovor: »Sporočamo, da storimo vse, da zberemo podatke o vojaki, ki so bili ujeti v Przemyslu. Čim dobimo podatke, vam jih takoj doposlamo. Tudi bomo ujetnike čim najbolj popirali. Predsednik centralnega urada Počinov.« Naš osrednji izkazni urad obvesti seveda, čim prispeje informacije, svoje ujetih vojakov.

Gališki in bukovinski begunci, ki se nahajajo na Ogrskem, bodo na odredbo ogrske vlade odpravljani v našo državo polovico. Peštanski listi so že pred nekaj časom naznanjali, da se to zgodi, češ, da so ti begunci avstrijski državljani in da Ogrska zanje ne more skrbeti. Težko bolni begunci bodo smeli ostati na Ogrskem. Odpravljanje beguncev se je že začelo.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Službo išče vdova za par ur na dan. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 400

Deklica bi rada sprejela katersobodi službo. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 401

Kdor ima številko »Edinosti« od 6. julija 1910 naj jih prinese Inzeratnemu oddelku našega lista, proti primerni nagradi.

Odda se sobe z eno ali dvema posteljama z uporabo kuhinje. Ulica Commerciale 9, pritličje. 80*

Fratelli Rauber
Trst, ul. Carducci 14 (ex Torrente)
Zaloga ustrojenih kož
Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specialiteta potrebščin za sedlarje.

Splošna hranilnica v Trstu

PUPILARNOVAREN ZAVOD pri katerem vlagajo c. k. sodišča denar mladoletn. otrok

HRANILNE VLOGE se obrestujejo po 4%, obresti se pripisujejo k glavnici dvakrat na leto. **IZPLAČILA** hranilnih vlog se izvršujejo redno brez ozira na določbe moratorija; zneski do 500 kron se izplačujejo brez odpovedanega roka, zneski od 500 do 2000 kron po tridnevni, zneski nad 2000 kron po petdnevni odpovedi.

POSJILA NA NEPREMIČNINE se dovoljujejo tudi v sedanjem času in sicer po 6%, z amortizacijo po dogovoru.

Uradi v ul. Torre Blanca 41. — Uradne ure: 9-12

TELEFON 21-01.

Najbolj zanimiv in najboljši slovenski ilustrirani tednik so:

ki pridobujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesi, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnik in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

»TEDENSKA SLIKE« so nepolitičen in neustrankarski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

»TEDENSKA SLIKE« bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, bravnica, vsako društvo itd. Zahtevajte »TEDENSKA SLIKE« povesel in pridobite naročnikov.

»TEDENSKA SLIKE« stanejo četrt leta K 2.60, pol leta K 5.— in celo leto K 10.—. Naročniki dobe tudi lepe zanimive knjige. Naročite si »TEDENSKA SLIKE« takoj! Novi naročniki dobe še vse letošnje številke.

Poslajte nam svoj naslov in pošljemo vam 1 številko »TEDENSKA SLIKE« brezplačno in poštne preste na ogled.

Upravištvu lista »TEDENSKA SLIKE« Ljubljana, Francišanska ulica 101.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

POSJILA DAJE za vknjižbo 5 1/2% na menice po 6%

na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. **ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.**

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po 4 1/2%

Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru. Rentni davok plačuje zavod sam. — Vloga se lahko po eno krono. — ODDAJA DOMAČE NABIRALNIKE (HRANILNE PUŠICE).

registrirana zadruga z omejenim poročtvom TRST - Piazza della Caserma 41v. 2. l. nad. - TRST (v lastni palači) vhod po glavnih stopnicah.

Poštno hranilišni račun 16.004. **TEGEFON** št. 952 **Ima varnostno celico** (safe deposits) za shranje vrednostnih listov, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varno proti ulomu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu ter jo oddaja strankam v najem po najnižjih cenah. **STANJE VLOG NAD 10 MILIJONOV KRON.** Uradne ure: od 9 do 12 dopold. in od 3 do 5 popold. Izplačuje se vsak dan ob uradnih urah

Hranilne vloge sprejema od vsakega tudi če ni ud zadrugo, in jih obrestuje po 4 1/2% **večje zneske po dogovoru** **Trgovcem** odpravlja čekovne račune z dnevnim obrestovanjem. **Rentni davok plačuje zadruga sama.** **Vloga se lahko po eno krono.** **Poštno-hranilišni račun 75.679. TELEFON 16-04.**

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
registrirana zadruga z neomejenim jamstvom
ulica S. Francesco št. 2, I. nadst.

Posojila daje na osebni kredit in na zastave proti plačilu po dogovoru. **Uradne ure:** vsak dan od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne. **Priporoča male hranilne škrinje,** ki so posebno primerne za družine.